

A Kormány

.../2010. (...) Korm. rendelete

az intézeten kívüli szülés szakmai szabályairól, feltételeiről és kizáró okairól

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 247. §-a (1) bekezdésének v) pontjában, az Alkotmány 35. § (1) bekezdésének b) pontjában foglalt feladatkörében eljárva, a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

E rendelet alkalmazásában

- a) *intézeten kívüli szülészeti ellátás*: az az egészségügyi szolgáltatás, amelynek keretében a várandós nő a szülészeti- és újszülött ellátást előzetes választása alapján, előre tervezett módon, egészségügyi intézményen kívül veszi igénybe,
- b) *háttérkórház*: a szülészeti-, és újszülött ellátást nyújtó az Egészségbiztosítási Alapból finanszírozott fekvőbeteg-gyógyintézet, ahova az ellátást igénybe vevő nő és gyermeke sürgős szükség vagy veszélyeztető állapot bekövetkezésének észlelése után a helyszínről húsz percen belül beszállítható.

2. §

- (1) Intézetén kívüli szülészeti-és újszülött ellátást (a továbbiakban: ellátás), az e tevékenységre vonatkozó működési engedéllyel és érvényes felelősségbiztosítással rendelkező egészségügyi szolgáltató nyújthat.
- (2) Az ellátás keretében történő szülési eseményben (a továbbiakban: szülés) szülésznőgyógyász szakorvos, vagy legalább két éves szakmai gyakorlattal rendelkező felsőoktatási intézmény alapképzési szakán, illetve főiskolai karán szülésznő szakképesítést, továbbá emelt szintű vagy felsőfokú szülésznő szakképesítést szerzett szülésznő (a továbbiakban: felelős személy) közreműködik.
- (3) Az egészségügyi szolgáltatónak az ellátás keretében – minimális személyi feltételként – a (2) bekezdés szerinti felelős személyeket, és újszülött ellátásban jártas gyermekgyógyász (a továbbiakban: gyermekgyógyász) jelenlétét biztosítania kell.
- (4) Az ellátás keretében a várandós anya egészségügyi szolgáltatót, illetve felelős személyt választ. Az egészségügyi szolgáltató helyettes felelős személyt jelöl ki.

3. §

(1) A felelős személy az ellátás során a tőle elvárható legnagyobb gondossággal, a szülészeti- és újszülött ellátás szakmai szabályai betartásával jár el és felelős az e rendeletben meghatározott előírások betartásáért

(2) A felelős személyek mindegyikének rendelkeznie kell öt évnél nem régebbi csecsemő-és újszülött, továbbá felnőtt újraélesztés tanfolyam elvégzését igazoló bizonyítvánnyal, a 2. § (3) bekezdése szerinti gyermekgyógyásznak csecsemő-és újszülött újraélesztés tanfolyam elvégzését igazoló bizonyítvánnyal kell rendelkeznie.

(3) Az ellátás csak olyan helyen történhet, ahonnan az ellátást igénybe vevő nő és az újszülött háttérkórházba szállítható.

(4) Rh-negatív vércsoportú várandós nő esetében – az egészségügyi szolgáltató gondoskodik arról, hogy a szülés várható megindulása előtt – a várandós nő részére a szükséges anti-D ellenanyag vényre történő felírása a szülés várható megindulása előtt megtörténjen.

4. §

(1) Az ellátás igénybevételének egészségügyi feltételeit és az azt kizáró tényezőket az 1. számú melléklet tartalmazza.

(2) A szülő nő valamint az újszülött háttérkórházba történő szállításának indikációit a 2. számú melléklet tartalmazza.

(3) Az ellátáshoz kapcsolódó tárgyi, továbbá higiénés feltételeket a 3. számú melléklet tartalmazza.

5. §

(1) Az ellátás igénybe vételéről a várandós nő a terhesség betöltött 36. hetéig dönt a 4. számú melléklet szerinti adatlap kitöltésével. Az egészségügyi szolgáltató, illetve a felelős személy közreműködik a 4. számú melléklet szerinti adatlap kitöltésében.

(2) A várandós nő az (1) bekezdés szerinti, kitöltött adatlap egy példányának átadásával – a kitöltést követő legfeljebb 3 napon belül – tájékoztatja a területileg illetékes védőnőt (a továbbiakban: védőnő) arról, hogy az e rendelet szerinti ellátást tervezi igénybe venni.

(3) A felelős személy a várandós nő döntését követő 3 munkanapon belül írásban vagy elektronikus úton értesíti a háttérkórház szülészeti ellátást nyújtó osztályát.

(4) A háttérkórház az értesítés kézhezvételét követő 5 munkanapon belül írásban vagy elektronikus úton tájékoztatja a felelős személyt nyilatkozat tudomásulvételéről.

(5) A várandós nő terhes-gondozása jogszabályban meghatározottak szerint történik.

(6) A felelős személy – a szülés várható időpontját megelőzően legfeljebb két héttel – meggyőződik a szülés helyszíne higiénés feltételeinek megfelelőségéről.

6. §

A várandós anyát az ellátással kapcsolatosan az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 13. § (1)-(2) bekezdésben foglaltakon túl a felelős személy írásban tájékoztatja:

- a) az ellátás igénybevételének egészségügyi feltételeiről,
- b) a kórházba szállítás indokairól, és a kórházba szállítás megtagadásának következményeiről.

7.§

(1) Az ellátás csak akkor kezdhető meg, ha a 3. számú melléklet szerinti tárgyi, valamint higiénés feltételek a szülés helyszínén rendelkezésre állnak.

(2) Az egészségügyi szolgáltató köteles gondoskodni

- a) a 3. számú mellékletben foglalt tárgyi feltételek meglétéről,
- b) az ellátás során keletkező veszélyes hulladék elszállításáról.

8. §

(1) A szülő nőt, és az újszülöttet a 2. számú mellékletben felsorolt feltételek valamelyikének bekövetkezése esetén azonnal a háttérkórházba kell szállítani. A háttérkórházba szállítás – a felelős személy, továbbá a gyermekgyógyász döntése alapján - akkor is kötelező, ha a komplikáció jellege, illetve egyéb előre nem látható ok a szülő nő, vagy az újszülött életét, egészségét súlyosan veszélyeztetheti, vagy maradandó fogyatékoságot okozhat. A felelős személy köteles a szülő nőt, illetve újszülöttet – a mentőszolgálat igénybevételeivel – a háttérkórházba kísérni és a rendelkezésére álló egészségügyi dokumentációt az ügyeletes vezető szakorvosnak átadni.

(2) A háttérkórházba szállítás esetén a felelős személy a háttérkórház szülészeti ellátást nyújtó osztályát – a szállítást megelőzően – haladéktalanul értesíti.

(3) Amennyiben a felelős személy azt állapítja meg, hogy egyéb előre nem látható ok miatt az (1) bekezdés szerinti háttérkórházba történő szállítás a szülő nő, vagy az újszülött életét, egészségét súlyosan veszélyeztetheti, vagy maradandó fogyatékoságot okozhat, akkor őket bármely más szülészeti-, és újszülött ellátást nyújtó fekvőbeteg-gyógyintézetbe kell szállítani.

9. §

(1) A felelős személy a szülés megtörténtéről a várandós nő gondozását végző védőnőt (a továbbiakban: védőnő) haladéktalanul, de legkésőbb 72 órán belül értesíti.

(2) Az újszülött első vizsgálatát a 2. § (3) bekezdés szerinti gyermekgyógyász végzi az első 24 órában.

(3) A szülés befejezését követő 6 órán keresztül az anya és az újszülött felügyeletét a felelős személynek kell ellátnia. A felelős személy, továbbá a gyermekgyógyász a szülést követő naptól számított három napon keresztül az anya és az újszülött állapotát naponta ellenőrzi.

(4) Amennyiben a (3) bekezdés szerinti személyek az ellenőrző vizsgálatok elvégzése során bármilyen rendellenességet észlelnek, az anya és az újszülött háttérkórházba, vagy a 8.§ (3) bekezdése szerinti intézménybe történő szállításáról haladéktalanul gondoskodnak.

(5) Rh-negatív vércsoportú anya esetében a felelős személy gondoskodik a köldökzsinór- és az anyai vér levételéről, és annak megfelelő laboratóriumba történő szállításáról. A laboratóriumi eredmény birtokában az anti-D ellenanyag beszerzéséről és beadásáról a felelős személy gondoskodik haladéktalanul, de legfeljebb a méhlepény távozását követő 72 órán belül, továbbá ezt a ténytet az anya gondozási könyvében is dokumentálja.

10. §

(1) A BCG-védőoltás beadása a jogszabályban meghatározott időtartamon belül a területileg illetékes házi orvos vagy házi gyermekorvos, illetve a választott házi gyermekorvos (a továbbiakban: gyermekorvos) közreműködésével történik.

(2) A veleszületett anyagcsere-betegségek szűrővizsgálatainak elvégzéséről, a levett vérminta megfelelő laboratóriumba szállíttatásáról és az eredmények értékelése kapcsán történő intézkedések megtételéről az egészségügyi szolgáltató gondoskodik.

(3) A védőnő a gyermekágyas nőt és az újszülöttet a 9. § (1) bekezdés szerinti értesítést követő legkésőbb 48 órán belül meglátogatja.

(4) A védőnő az ellátás egészségügyi dokumentációja alapján meggyőződik arról, hogy a gyermekágyas nő a 9. § (5) bekezdés szerinti anti-D ellenanyagot, az újszülött az (1) bekezdés szerinti védőoltást megkapta, továbbá a 9. § (2)-(3) bekezdése szerinti orvosi vizsgálatok, valamint a (2) bekezdés szerinti szűrővizsgálatok megtörténtek, és az erről szóló megállapításokat a védőnői dokumentációban rögzíti. A védőnő az ellátások elmaradása esetén megteszi a jogszabályban meghatározott intézkedéseket.

11. §

Az újszülött ellátását a születést követő negyedik naptól a gyermekorvos veszi át. A gyermekgyógyász az újszülöttre vonatkozó egészségügyi dokumentáció egy példányát átadja a gyermekorvosnak.

12.§

(1) A felelős személy szülési naplót vezet, amely tartalmazza az adott évben közreműködésével lezajlott szülések sorszámát, időpontját, helyét, a várandós anya személyazonosító adatait, az ellátás során megállapított diagnózisokat és az elvégzett beavatkozásokat, továbbá az újszülött nevét, nemét, testsúlyát, testhosszának, fej- és mellkas-körfogatának értékeit és egészségi állapotát.

(2) A felelős személy a szülés folyamatáról észlelési lapot vezet, amely részletesen tartalmazza a szüléssel és a születést követő 72 órával kapcsolatos egészségügyi eseményeket. Az észlelési lapot a szülést befejezését követően a felelős személynek, valamint a gyermekgyógyásznak alá kell írnia.

(3) A felelős személy újszülött lapot vezet, amely részletesen tartalmazza az újszülöttel kapcsolatos egészségügyi eseményeket, beleértve a 9. § (2) bekezdésében foglalt vizsgálatot is. Az újszülött lapot a felelős személynek, valamint a gyermekgyógyásznak alá kell írnia.

(4) A szülést követő 72 óra elteltével a felelős személy az észlelési lapot és az újszülött lapot aláírásával ellátja és lezárja, továbbá kiadja az ellátásra vonatkozó zárójelentést.

(5) A felelős személy a szülést követő 48 órán belül az újszülött anyakönyvezéséhez szükséges „Vizsgálati lap otthon született gyermekről” nyomtatványt kitölti, vagy a jogszabályban meghatározott, a szülés tényéről szóló igazolást kiállítja.

(6) A 4. számú melléklet szerinti adatlap egy példánya, a szülési naplónak az adott szülési eseményre vonatkozó adatai, az észlelési lap, az újszülött lap és a zárójelentés az egészségügyi dokumentáció részét képezi. Az egészségügyi dokumentációt a felelős személy őrzi meg.

(7) A felelős személy jogszabályban meghatározott módon tesz eleget az ellátással kapcsolatos adatszolgáltatási és jelentési kötelezettségének.

13. §

Az ellátás – e jogszabályban meghatározott a házi gyermekorvosi, védőnői továbbá a háttérkórház által biztosított egészségügyi szolgáltatás kivételével – nem finanszírozott esetnek minősül.

14. §

Ez a rendelet 2011. április 1-jén lép hatályba.

Az ellátás igénybevételének egészségügyi feltételei és kizáró okai

1. Az ellátás csak az alábbi feltételek együttes fennállása esetén vehető igénybe:

- a) a terhesség szövődménymentes,
- b) a várandós nő a fogamzás időpontjában betöltötte 18. életévét,
- c) első szülés esetében a várandós nő a fogamzás időpontjában a 40. életévét nem töltötte be,
- d) a terhességi kor a betöltött 37. és 42. hét között van,
- e) a magzat koponyavégű fekvésű,
- f) a magzat ultrahangvizsgálattal mért biometriai értékei alapján becsült súlya az élettani határértéken belül van.

2. Az ellátás igénybe vételét kizáró tényezők

2.1. Szülészeti és általános kórelőzmény:

- a) Olyan anyai, vagy a környezetében előforduló betegségek, melyek szakorvosi konzílium alapján veszélyeztetik a várandós nő , illetve a magzat életét, egészségét.
- b) Korábbi szülés(ek)nél: vállalakadás, negyedfokú gátsérülés.
- c) Előzetes császármetszés, vagy a méhtesten végzett műtét (pl. myomectomia, hysterotomia).
- d) A várandós nő lázas állapota.
- e) A várandós nő HIV vagy hepatitis B, C, fertőzése.
- f) Drog-dependencia, alkoholizmus, erős dohányzás.
- g) Placenta praevia minden formája.
- h) A várandós nő minden olyan betegsége, ahol konziliárius orvos császármetszést javasolt.
- i) A várandós nő terhességgel, szüléssel összefüggő akut vagy krónikus megbetegedése:
 - ia) Diabetes mellitus
 - ib)Hypertónia
 - ic) Eclampsia, praeclampsia
 - id)Anyai szívbetegség
 - ie)Ritmuszavar
 - if) Cardiális decompenzáció
- j) Ultrahang vizsgálattal valószínűsített köldökzsinór-, vagy egyéb rendellenesség.

2.2. Magzati betegségek, vagy azok fennállásának gyanúja:

- a) Intrauterin magzati retardáció.
- b) Iker- vagy többes terhesség.
- c) 4000 g feletti várható születési súly.
- d) A magzat méhen belül elhalt.
- e) Magzati fejlődési rendellenesség, ha a magzat neonatológiai ellátást igényel.
- f) Magzati oxigénhiányra utaló, kóros NST.
- g) RH-alloimmunizáció esetén vagy más vércsoport összeférhetetlenség esetén, ha hematológus/neonatológus szerint az újszülött károsodása várható.
- h) Fekvési rendellenesség: medence végű fekvés, haránt- vagy ferdefekvés.
- i) Idő előtti burokrepedés, ha a szülés nem indul el spontán 24 órán belül, vagy a magzatvíz meconiumos.
- j) Igazolt B típusú streptococcus fertőzés.

2. számú melléklet a/2010. (...) Korm. rendelethez

Kórházba szállítás indikációi

I. Szülés megindulásakor

- a) Aktív genitális herpes
- b) Bárányhimlő, vagy egyéb akut fertőző betegség a várandós nőnél, vagy a környezetében
- c) Fekvési rendellenességek
- d) Preeclampsia
- e) 38 °C feletti láz

II. Szülés alatti

- a) 38 °C feletti láz
- b) Kóros magzati szívhangeltérések
- c) A normálistól eltérő magzatvíz a vajúdás korai szakában
- d) A szülés dinamikája nem megfelelő
- e) Előesett köldökzsinór
- f) Abruptio placentae vagy placenta praevia
- g) Erős vérzés
- h) A szülés bármely szakának elhúzódása

III. Postpartum (az anya esetén)

- a) Thrombophlebitis vagy thromboembólia
- b) Postpartum eclampsia
- c) Uterus inversio
- d) Postpartum vérzés (szokásos kezelésre nem szűnő)
- e) Szülészeti shock előtti állapot
- f) Teljesen vagy részben visszamaradt lepény

g) Mély, csak intézeti körülmények között ellátható uro-genitális sérülések

IV. Postpartum (a magzat esetén)

- a) Apgar score (1' 3 alatt, 5' 7 alatt, 10 perc után is 7 vagy az alatt)
- b) Görcsös állapot gyanúja
- c) Légzési vagy keringési rendellenességek (RDS, organikus szívzörej)
- d) Jelentős fejlődési rendellenesség (azonnali orvosi beavatkozást igényel)
- e) Adaptációs zavar minden formája:
 - ea) súlyos izomhypotónia
 - eb) nagyfokú sápadtság
 - ec) az az újszülött, aki tartós lélegeztetést igényel
- ed) cyanosis

3. számú melléklet a/2010. (...) Korm. rendelethez

Tárgyi és higiénés feltételek

1. Eszközök

1. A magzati szív működés regisztrálására alkalmas, Doppler elven működő szívhang regisztráló
2. Stetoszkóp, újszülött stetoszkóp
3. Vérnyomásmérő, felnőtt és újszülött mandzsettával.
4. Hordozható szívó berendezés
5. Episiotomiás ollók, köldökellátáshoz olló
6. Szuturás tálca (csipesz, olló, kocher, tűfogó)
7. Öntelődő lélegeztető ballon újszülött vagy gyermek és felnőtt méretben reservoirral
8. Maszkok a ballonhoz újszülött, csecsemő és felnőtt méretekben
9. Legalább 2 l űrtartalmú oxigén palack reduktorral
10. Laryngoscop újszülött-, csecsemő- és felnőtt méretű lapocokkal
11. Egyszerhasználatos tracheatubusok
12. Egyszerhasználatos braunüle-ök csecsemő- és felnőtt méretekben
13. Infúziós szerelék
14. Fecskendők, tűk (több méretben)
15. Nem steril kesztyűk
16. Steril kesztyűk
17. Steril szívókatéterek újszülött méretben az újszülött ellátásához Újszülött méretű gyomorszonda
18. Köldökcsat
19. Izolációs takaró
20. Fertőtlenítő oldat
21. Steril gézlapok
22. Fonalak szuturához
23. Hólyag katéter
24. Kémcsövek vérvételhez, többféle (pl. alvadásgátlóval), szállító doboz
25. Veszélyes hulladék tárolására alkalmas gyűjtő
26. Kéz-és egyéb testfelületek, valamint a berendezés fertőtlenítésére alkalmas szer

27. Tiszta, száraz törlők, törölközők

28. Glucometer stixekkel

2. Gyógyszerek:

1. Oxytotikus hatású szerek (Oxytocin, ergot alkaloida)
2. Helyi érzéstelenítők (Lidocain, Bupivacain)
3. Epinephrin (adrenalin) - legalább 5 amp.
4. Infúziós oldatok: min 2000ml, kristalloid 1000 ml kolloid
5. 0,9%-os NaCl ampulla 5 db
6. Terbutalin aerosol
7. 4,2%-os NaHCO₃

3. Higiénés feltételek:

1. A vajúdás, illetve a szülés idejére a szülő nő és az újszülött számára elkülönített, szükség szerint fűthető helyiség
2. Vízüblítéses WC
3. Kád vagy zuhanyfülke és kézmosó, folyó hideg-meleg vízzel
4. Az újszülött számára tiszta, száraz cserélhető lepedő
4. számú melléklet a/2010. (...) Korm. rendelethez

Adatlap a tervezett, intézeten kívüli szülés választásához

I. Személyes és egyéb adatok

I. 1. Várandós nő

- a) neve:
- b) TAJ-száma:
- c) lakcíme, telefonszáma:
- d) szülés választott helyszínének címe:
- e) szülés várható ideje:
- d) az értesítendő hozzátartozó neve, telefonszáma:

I. 2. Egészségügyi szolgáltató

- a) neve:
- b) székhelye (telephelye):
- c) működési engedélyének száma:
- d) egyéb elérhetősége (telefonszám, faxszám, email-cím stb.):

I. 3. Felelős személy

- a) neve, telefonszáma:
- b) működési nyilvántartásának száma:

I. 4. Helyettes felelős személy (a felelős személy akadályoztatása esetén)

- a) neve, telefonszáma:
- b) működési nyilvántartásának száma:

II. Egészségügyi szolgáltató nyilatkozata(i)

II. 1. A jogszabályban előírt tárgyi és személyi feltételeket a szülés idejére biztosítom.

III. Felelős személy nyilatkozatai

III. 1. A szülés választott helyszínén a jogszabályban előírt higiénés feltételek fennállásáról meggyőződtem, azok meglétét igazolom.

III. 2. A várandós számára az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírása szerinti tájékoztatást megadtam.

IV. A várandós nő nyilatkozatai

IV. 1. A [egészségügyi szolgáltató neve] által nyújtott, intézeten kívüli szülészeti ellátást kívánok igénybe venni.

IV. 2. Az intézeten kívüli szülészeti ellátás igénybe vételének feltételeivel tisztában vagyok.

IV. 3. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírása szerinti tájékoztatást írásban megkaptam.

Kelt:

Egészségügyi szolgáltató

Várandós nő

Felelős személy
p.h.*

Helyettes felelős személy
p.h.**

Az adatlapot négy példányban kell kitölteni!!!

* csak orvos felelős személy esetén kell lepecsételni

** csak orvos helyettes felelős személy esetén kell lepecsételni

5.

